

1. Pri zapisniku 29. odborove skupščine popravlja tiskarsko pogreško prijatelji v pisatelji; potem se ta zapisnik in zapisnik 9. občnega zbora potrdita.

2. Prof. dr. Krek v Gradcu piše, da zavolj mnogih opravil ne sprejme za prihodnja tri leta odborništva. Odbor sklene, naj se piše prof. dr. Kreku, da vrne Matici St. Vrazovo zapuščino in drugo narodno blago, ter da se naprosi prof. Žolgarja, ki je za izvoljenimi odborniki dobil največ glasov, da prevzame odborništvo.

3. Poročilo pregledovalcev društvenih računov se vzame na znanje.

4. Tajnik prof. Tušek poroča potem o Matičnem delovanju od 9. občnega zbora do danes. Kakor je zapisano v poročilu 9. občnega zbora 4. marca t. l., bila je takrat poslednja številka Matičnih udov 2772; danes je pa 2789. — Odbor sprejme vse te med Matičine ude. Med poverjeniki so se dogodile nekatere spremembe, in sicer:

- a) Vrhnik: Ker je Bonner umrl, bil je letos naš poverjenik g. Kotnik, vprihodnje bo gosp. dekan M. Šlibar;
- b) Maribor: dr. Ribič je umrl; prof. Majciger bo vprihodnje poverjenik za vse Mariborske Matičarje;
- c) Gradec: Ker dr. Muršec zavoljo starosti ne more več opravljati dela, smo naprosili g. Mola, duhovna v delavnišnici, da je prevzel poverjenišтво za Gradec;
- d) Gornji grad: Ker se je g. Škoflek na Vransko preselil, nam je zdaj tam poverjenik g. učitelj Preširen;
- e) Cerknica: Mesto pokojnega Janežiča je zdaj poverjenik g. kaplan Končnik;
- f) Črnice: Mesto v Lokavec preselivšega se And. Juha nam je tam zdaj poverjenik g. Šimen Gaberščik, župnik v Ajdovščini;
- g) Trnovo: Mesto g. Mlakarja, ki se je preselil v Mirno peč, bil nam je letos poverjenik g. Legan v Nadjem selu.

Na prošnjo nekega gimnazijalca v Mariboru sklene odbor darovati mu nekatere knjige, katerih imamo preveč, ali tako, da jih bo dobil iz poverjenikovih rok.

Gledé prošnje društva „Vendije“ v Gradcu, naj bi slov. Matica založila „rad Vendije“, izreče odbor, da ne more nič skleniti o tem, dokler nima rokopisa.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Interpelacije — nič družega!

Stara pesem je že, da je našemu parlamentarizmu ta in unkraj Litave v narodno-gospodarskih in denarnih vprašanjih v obče spodletavalo. Vendar se ta pesem vedno ponavlja in narodom, katerim se pripeti, poka srce.

Ta in unkraj Litave so se godile stvari, ki so daleč krog sebe širile pogubo, in še zdaj preté velike nevarnosti; al ne tu ne tam ni pomoči, celó ne ene pametne misli ne, kako bi se našla kaka pomoč. Vrhunec, do katerega se parlamenti spnejo, so resolucije in interpelacije. Toda te resolucije pa so zopet le bolj ali manj trdne izjave, da se nekaj, in sicer kar najboljše mogoče, storiti mora; al kaj in kako se mora to storiti, tega nobena resolucija še ne omeni ne. Interpelacije so namreč le gola prašanja: ali misli ministerstvo sploh kaj storiti in kaj misli storiti?

Al tudi narodi pošljejo svoje interpelacije in sicer: „Čemu li so nam parlamenti, če za nas ničesar ne storé, če celó ne vedo, kaj bi se moralo storiti, timveč vedno

le prašajo, kaj bo storila vlada, in so potlej površno še s tem, kar res storí, zopet zeló nezadovoljni, a ne da bi tudi le količkaj praktično pokazali, kaj bi se prav za prav storiti imelo, da se stori konec splošnim zadregam?“

Narodi imajo res prav, da se jim zde te interpelacije prazno besedovanje. Narodi so tako pravični, da mislijo, da bi ministri, če bi vedeli prava sredstva pomoči, se nikakor ne mudili poslužiti se jib, da bi se k temu ne dali še le priganjati po opoziciji, da bi jo marveč prehiteli in jej tako orožje vzeli. Narodi so tudi toliko bistroumni, da vedó, da bi interpelanti ne prašali, če bi sami kaj pametnega vedeli, če bi tudi le mislili, da vedó pravo, timveč da bi v tem slučaju sami nastopili pravo pot, da bi dali dobre svete in s tem ne pokazali le, da so sitni parlamentaristi, marveč tudi delajoči, pridni državljani. Narodi spoznajo in obžalujejo že to, da se parlamentarične interpelacije sploh in posebno one, ki se tičejo narodno-gospodarskih stvari, zlorabijo. Interpelanti sami dobro vedó, kaj hasnijo njihove interpelacije, oni dobro vedó, da ministri v takih stvaréh ne dajo odgovorov, s katerimi bi bilo vse zadovoljno, da ne morejo obljubiti čudežev. Interpelanti se vedó prav dobro v enacih sitnih rečéh misliti v položaj ministrov in si na tihem pravijo: „Mi bi tudi ne vedeli družega.“ Toda zarad vnanjega sveta hočejo, da bi se o njih mislilo, da so kaj storili, ker so interpelirali. Prašati je pač zmiraj lože nego odgovarjati. Čim ostrejših besedi zoper ministra je interpelacija, čim bolj se pravno huduje, s čim več ljudoljubnimi frazami je osoljena, tim večí je domišljevaní junaški čin. Pa narodi na to nič več ne drže. Strankarski časniki res s takimi interpelacijami delajo, kakor da bi bile Bog vé kako važne, pravijo, da so pomenljive dogodbe dneva, tedna, morda celó vsega zasedanja poslancev. A sami tega ne verjamejo, dobro vedó, da niso nič vredne, toraj tudi ne morejo ničesar doseči.

Prvi po neposrednjih (direktnih) volitvah nabrani državni zbor Dunajski je storil za zboljšanje narodno-gospodarskih razmer toliko ko nič, čeravno so različni veljavni možje svojim volilcem takrat, ko so se jim ponujali, čudeže obetali. Tarnje brez konca in kraja, graje, a ne pravih oseb, resolucije brez vspeha, neizpeljivi predlogi — družega nič! Pač! saj je parlament pritrdil temu, da so se ustanovile državne založnice ali posojilnice; a o teh ni skoro ničesar slišati, kar nikakor ni ugodno. Dovolil je tudi podporo za boj proti hroščem po Českem gozdu. Pa še več, delil je in delí še kar na kupe dovoljenja (koncesije) za zidanje železnic, katerih bo sicer vsaka sama na sebi koristna, kar je sploh vsaka železnica, a skoro nobena izmed njih se ne bo dolgo, morda celó nikoli splačala. Za večja narodno-gospodarska dela mu ni bilo dosti časa, ker je imel čez glavo opraviti z verskimi postavami. Te postave pa so najvažnejša stvar, najpotrebnejše delo, kajti z njimi se po mnenji liberalcev in tudi naših „svobodomiselnih“ slovenskih (?) poslancev tolažijo žalostni, sitijo lačni, napajajo žejni, oblačijo nagi; sploh bo po teh postavah v Avstriji kmalo vse dobro!

Pa ne, da bi se kdo smejal!

Mnogovrstne novice.

* *Globus ali zemeljna krogla.* Pri Mariboru se je v neki šoli med drugimi učnimi pripomočki tudi „globus“ kupil, ki je natisnjen v Berolinu. Čudno pa je pri tem „globusu“ to, da — ne najdeš „Avstrije“! Po deželah Avstrijskega cesarstva je narisano z debelimi črkami ime: „Deutschland!“ Je mar res novodobna šola vzrejevališče za Nemčijo do Adrije?

* *Kakošen je bil mesec maj (veliki traven) v preteklih letih*, najdemo zapisano v starih kronikah. Mrzli maj je sicer ugoden polju in travnikom; al tak kakor je letošnji skor povsod bil, je velika nesreča kmetijstvu na vse strani. Leta 1740 je zima trajala do srede meseca maja; leta 1512 je sneg celó na Laškem ležal do maja; leta 1430 je mraz pomoril trto po vsem Nemškem, leta 1305 je meseca maja padlo veliko snega; najmrzlejši maj, o katerem se vé, je bil leta 1187, 17. maja je padlo snega še na debelo, in mraz je trajal do meseca rcznika. Tako daleč segajo naznanila iz starih kronik. Od leta 1775, to je, kar so začeli na Dunaji vreme natanko opazovati, je bil najmrzlejši maj po sredni meri toplote leta 1871, vendar njegov mraz ni škodoval. Vsem nam v spominu pa je gotovo mesec maj l. 1866, ko je 23. maja hud mraz veliko škodo naredil in je više kraje zeló toča pobila.

* V Ameriki so našli mnogo okamnelih predtopnih živali, med njimi tudi kostišče konja, ki je moral komaj tolik biti, kakor je navadni mesarski pes; razločil pa se je od sedanjega konja po tem, da je imel parklje trikrat preklane.

Zabavno berilo.

Moj pès.

Smešnica, spisal J. Aléšovec.

(Dalje.)

Vse mi je bilo jasno, ko se podam k sodnji. Zvem namreč, da je bil izdajavec — moj pès. Svetovalec ga je bil namreč zapazil, si mislil: kjer je pes, mora biti tudi gospod, in policija je potem, ko ji ga je natančno popisal, kmalu zvedela, čegav je, ker sta naju srečala, kakor sem omenil, dva policaja.

Svetovalec je bil res obdolžil nas silnega napada, razžaljenja njegove osebe in rogoviljenja po mestu v ponočni uri. Zarad tega sem bil tudi tožen, in preiskalni sodnik je hotel od mene zvedeti imena sokrivnikov mojih, katerih pa jaz nikakor nisem hotel izdati, rekoč, da sem bil dobro vinjen in se ne spominjam ničesar. Ko sodnik vidi, da iz mene ni družega spraviti, me spusti; toda obljubiti mu moram, da ne bom šel daleč od doma, dokler teče preiskava.

Od sodnije grem naravnost domú; kajti pri krčmarju, kateri je izdal policiji moje imé, se nisem hotel oglasiti. Jeza me žene, kakor soparica hlaçon, in sicer jeza nad pèsom, brez katerega bi ne bilo sodnji tako lahko izvedeti mojega imena. Le čakaj, pošast, veseli se! Da mi prideš v pest, potem naj ti bo milostljiv, kdor hoče.

Pri tem sučem palico, kakor da bi pes bil že pred menoj. A zdaj je treba še družega; treba je pomisliti, kako se bom pri očetu izgovoril, kajti resnice bi jim ne povedal za nobeno ceno. Premišljevaóemu se mi ohladi vroča jeza nekoliko in ko očeta vidim tik vhoda na vrt, sem že bolj podoben človeku, ki je doživel kaj smešnega, kakor človeku, katerega kaj skrbi. Ni čuda toraj, da mi tudi oče verjamejo, ko jim s smehom povem, da so že prvi hip, ko sem vstopil, pri sodnji spoznali, da jaz nisem pravi, in me koj zopet spustili. Memo njih grem v hišo, se preoblečem, med tem pa mi zopet pride na misel pes, kateremu prizanesti me ni nikakor volja. Prašam toraj hlapca po njem, a ta mi pové, da ga danes ves dan ni bilo videti.

„No, prišel bo že,“ si mislim, „in prizanešeno mu ne bo!“

Vsak, kdor je bil že v takih razmerah ali si jih vé vsaj misliti, bo razumel, da nisem imel pravega ve-

selja, sprožiti očetu govor o Minki; vsak bo tudi razumel, da mi ni bilo nikakor ljubo, ko so oče zvečer sami lotili se tega pogovora.

„Si že stvar na tanko premislil? Kdaj se bova peljala tje, da si jo tudi jaz ogledam? Saj veš, da gre po stari šegi očetu prva beseda!“

„Oče, pustiva to še nekoliko časa pri miru. Jo moram vendar sam še prej malo bolj na tanko spoznati in opazovati, kakor mi je bilo do zdaj mogoče.“

„No, no, je tudi prav! Ženitev na vrat na nos je pozneje že marsikoga pekla. Par mesecev se še ne mudi.“

Par mesecev! Toliko časa utegne trajati preiskava in nevesta bi bila zeló iznenadena, če bi ženin precej po svatbi moral pod ključ sodnijski!

Teh svojih misel, se vé da, očetu nisem razodel, marveč začel sem govoriti o drugih stvaréh.

Prihodnji dnevi so bili pusti za-me. Pès je bil sicer kmalo zopet domá, toda moja jeza se je bila popolnoma ohladila; saj sem bil sam kriv, da me je izdal, čemu sem ga pa seboj vzal!

Da bi se malo raztresel, vzamem puško in grem na lov. Pa tudi tù nimam sreče, marsikaka žival vteče mojemu svincu. Grem toraj zamišljen svojo pot in predno se prav zavem, zagledam pred seboj znani gradič; dasiravno nisem prav pri volji, sklenem vendar oglasiti se, posebno ker so me bili otroci že zagledali. Na vrtu najdem mater z otroci in Minko, katera zagledavši me, postane rudeča ko pirih. Mati pa vstane, mi gre naproti in me nagovori:

„No, gospod, že dolgo vas nismo videli! Mislili smo skoro, da ste nas pozabili.“

„Res da, dolgo vas ni bilo nič k nam,“ pristavi Minka.

Jaz se izgovarjam materi, kakor vem in znam, Minko pa prašam:

„Ste me li pogrešali, gospodičina?“

Minka mi sicer z besedo ne odgovori nič, pač pa mi je njena zmešanost in zadrega, v katero so jo spravile moje besede, dovolj jasen odgovor. In ko mati z izgovorom, da gre otrokom pripraviti južino, z otroci vred odide, sva sama. Zdaj mi izkipi to, kar mi je bilo na srcu, in tudi Minka, ne več v stanu prikrivati svoja čutila, se nagne mi ihteča se na prsi in jaz sem najsrečnejši človek na svetu. Pozabljena je preiskava, pozabljeno je vse drugo, ko se moja usta dotaknejo njenih devičnih ustnic. Kdor je občutil kdaj kaj tacega, ta me bo že razumil, neizvedencu se pa dosti jasno popisati tako ne dá....

Pa kak ropot je to! Ali je moj pès zdivjal, ali ka-li? Tako, kakor v tem hipu, ga nisem slišal še nikdar lajati in razsajati! Minka se mi iztrga iz rok, skoči kviško in teče proti gradiču. Pa kako, da tako obledi? Ali se sploh pèsov tako boji? Jaz jo hočem pomiriti in kličem pèsa, al ona je že predaleč in predno se prav zavem, mi zgine v gradiču.

„Le čakaj, Atila, zdaj bova naredila skupni račun za vse tvoje grehe,“ si mislim, napnem ves razsrden petelina in se bližam kraju, od koder se sliši vedno še lajanje, zdaj zmešano s človeškim glasom, ki ga skuša pomiriti. Z napeto puško stopam dalje in ko se zavijem pri znanem mi že smrečji, kaj zagledam!! Človeka mladih še let v gosposki obleki, ki se s palico brani pèsa, kateri se zaganja va-nj.

(Dal. prih.)

Naši dopisi.

V Gorici 23. maja. — Po vsem resnično je, kar sem poslednjikrat pisal o kaplanu Fr. Z., da so ga vzeli v vojake. Puške — se vé da — ne bo nosil;